

УДК 332.87+ 004.021

*О. Ю. Білоус, студент гр. ПГ-91мп, О. М. Павловський к.т.н., доц.
КПІ ім. Ігоря Сікорського*

АЛГОРИТМИ ТА ПРОТОКОЛИ ВЗАЄМОДІЇ ПРИСТРОЇВ СИСТЕМИ SMART HOME

Анотація. Сучасні системи типу SmartHome дозволяють автоматизувати щоденні справи та полегшити взаємодію користувача з безліччю пристроїв. Зазвичай ці системи складаються з групи пристроїв, які поєднані між собою в одну мережу задля зручної комунікації та обміну даними між собою. В даній роботі розглядаються існуючі протоколи передачі даних між пристроями системи типу SmartHome. Кожен пристрій має ряд своїх вимог, тому має бути вибраний відповідний протокол, зважаючи на переваги і недоліки останнього. Ряд кінцевих пристроїв і датчиків потребують низьке енергоспоживання та невелику пропускну здатність – для них використовується протокол ZigBee або Bluetooth. Для зв'язку користувацького пристрою та контролера системи SmartHome зазвичай використовується протокол Wi-Fi. У випадку, коли для компонентів потребується енергоефективність та підтримка IP-протоколу, то вибір припадає на Thread.

Ключові слова: Smart Home, протокол, Wi-Fi, Bluetooth, ZigBee, Thread, мережа, датчики, автономне живлення, топологія.

ВСТУП ТА ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ

Концепція SmartHome набуває все більшого поширення останні роки, з'являються нові застосунки, розумні датчики та системи керування. Розумна техніка може за допомогою протоколів зв'язку підключитись до мережі по бездротовому інтерфейсу і сповістити користувача про статус, або про завершення виконання поставленої задачі. Коли мова йде про мережу бездротових датчиків та модулів, що живляться від блоку живлення або батарейки, то в такому випадку створюється єдина розподілена мережа, яка має можливість самостійно реагувати на критичні дані, виконувати певну послідовність дій в залежності від заданих сценаріїв та якою можна керувати віддалено.

Отже, мета даної статті — аналіз і формування рекомендацій для вибору протоколу взаємодії між пристроями системи SmartHome для їх подальшого створення.

АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ПРОТОКОЛІВ ДЛЯ СИСТЕМ SMART HOME

На сьогоднішній день існує велика кількість бездротових технологій, кожна з яких має свої особливості. Для розгляду було обрано наступні існуючі протоколи передачі даних: «Wi-Fi», «Bluetooth», «ZigBee» та «Thread». Всі вони працюють в частотному діапазоні 2,4 ГГц. В табл. 1 представлена порівняльна інформація цих технологій. За наведеною у таблиці інформацією можемо розділити дані протоколи на дві групи за використовуваною топологією: протоколи, що використовують топологію «зірка», та протоколи, що використовують топологію «mesh» [1].

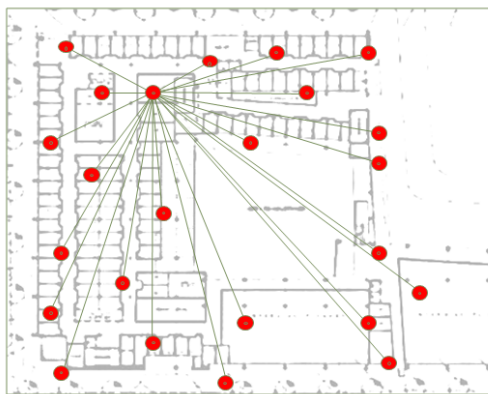
Мережі, що використовують Wi-Fi або Bluetooth мають недолік у порівнянні з ZigBee та Thread – весь трафік проходить через центральний шлюз. Тому в такій системі є єдина точка відмови, тобто при виведенні маршрутизатора з ладу втрачається можливість обміну даними.

Таблиця 1. Протоколи передачі даних в системі типу SmartHome

Технологія	Wi-Fi	Bluetooth	ZigBee	Thread
Стандарт зв'язку	IEEE 802.11	IEEE 802.15.4	IEEE 802.15.4	IEEE 802.15.4
Швидкість передачі даних	>300Мбіт/с	До 3 Мбіт/с	250 Кбіт/с	250 Кбіт/с
Енергоспоживання	Високе	Низьке	Низьке	Низьке
Частотний діапазон	2,4 ГГц	2,4 ГГц	2,4 ГГц	2,4 ГГц
Підтримка IP-технологій	+	-	-	+
Топологія	«зірка»	«зірка»	«mesh»	«mesh»

З іншого боку, завдяки топології «mesh» в мережах Thread та ZigBee існують надлишкові канали зв'язку, що надає системі підвищену надійність. Якщо компонент не знаходиться в сплячому стані, то він виконує роль маршрутизатора і передає трафік, ретранслює пакети та обирає найбільш оптимальний шлях для їх передачі. Схема мереж з відповідними технологіями представлена на Рис.1.

Wi-Fi, Bluetooth

ZigBee, Thread

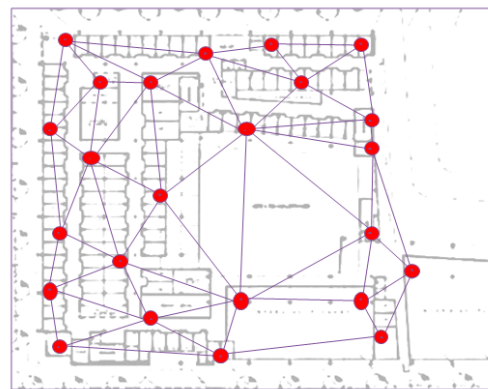

Рис 1. Топологія «зірка» (ліворуч), та топологія «mesh» (праворуч)

Розглянемо протокол Wi-Fi. Стандартизований відповідно до стандарту 802.11.x (існує декілька версія протоколу: a, b, g, n, ac), використовує радіохвилі частотою 2,4 ГГц і 5 ГГц. Мережа може містити до 2007 вузлів. Радіус дії – до 100м. Серед недоліків варто відмітити високе споживання енергії, та популярність частоти 2,4 ГГц, що призводить до виникнення перешкод та нестабільності сигналу, тому рекомендовано використовувати частотний діапазон 5 ГГц, що є більш перспективним. Протокол Wi-Fi слід використовувати при потребі керувати пристроями типу Smart Home зі смартфона, при умові, що є доступ до безперебійного живлення.

Наступний протокол –Bluetooth. Остання версія 5.0 має радіус сигналу до 240м, швидкість передачі – до 50 Мбіт/с та працює на частоті 2,4 ГГц. Цей протокол використовується, коли треба об'єднати пристрої на невеликій відстані. Має кращу, порівняно з Wi-Fi, енергоефективність та хорошу сумісність (охоплені всі рівні OSI). Серед недоліків – завантажений діапазон 2,4ГГц, та ненадійна топологія «зірка».

Розглянемо протокол ZigBee – заснований на стандарті IEEE 802.15.4. Має невелику пропускну здатність – 250 кбіт/с та використовує частоту 2,4МГц. Може підтримувати до 65 000 вузлів у мережі, а радіус дії – до 100м [2]. Значною

перевагою є низький рівень енергоспоживання, датчики та кінцеві модулі можуть працювати роками від батареї. Серед недоліків варто відмітити використовуваний діапазон – 2,4ГГц, на якому відчутні перешкоди від Wi-Fi та Bluetooth [3].

В свою чергу Thread –протокол, що використовує технологію 6LoWPAN, яка надає кожному вузлу мережі IP-адресу, підтримуючи при цьому адресацію IPv6. Цей протокол має також низьке енергоспоживання, пропускну здатність у 250 кбіт/с, та використовує частоту 2,4 ГГц. Радіус дії – до 30м. Також наявне шифрування інформації (шифрування AES). Серед недоліків: проблеми з сумісністю пристроїв різних виробників (відсутня стандартизація на прикладному рівні OSI) та перешкоди на частоті 2,4 ГГц [4].

ВИСНОВКИ

У даній статті наведено сучасні протоколи зв'язку, що забезпечують взаємодію датчиків та кінцевих пристроїв з центральним шлюзом та користувачем. З розглянутих протоколів для пристроїв типу SmartHome кожен має свою сферу застосування, оскільки у випадку потреби у довгій роботі системи без постійного живлення – використовуватись буде ZigBee або Thread. З іншого боку, при потребі у високій швидкості передачі даних слід використовувати Wi-Fi. Bluetooth, в залежності від версії, може бути як максимально енергоефективним, так і мати високі швидкісні характеристики. Таким чином, для пристроїв системи SmartHome не можна виділити єдиний універсальний протокол зв'язку. Подальший розвиток таких систем буде потребувати більшої інтеграції та взаємодії розглянутих протоколів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Zigbeevs. Wi-Fi или как настроить ZigBee сеть в условиях многоквартирного дома. Режим доступу: <https://smart-life.online/smart-home/lifehack/zigbee-vs-wi-fi/>
- [2] ZigBeeIP Specification. Режим доступу: http://www.sandelman.ca/tmp/6tisch/13002r01ZB_Marketing-ZigBee_IP_Specification_Public_Download.pdf
- [3] Протокол беспроводной передачи данных. Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/protokol-zigbee-besprovodnoy-peredachi-dannyh/viewer>
- [4] ThreadVs. ZigBee (ForIoTengineers). Режим доступу: <https://www.link-labs.com/blog/thread-vs-zigbee-for-iot-engineers>

Наук. керівник – к.т.н., доц, Павловський О. М.